

inforegio

Strukturfondernas verksamhet 1998

År 1998 var det näst sista året i programplaneringsperioden 1994–1999 och kännetecknades framför allt av att programmen genomfördes i snabbare takt. De nya programmen var få men många ändringar genomfördes, huvudsakligen i form av indexreglering av insatserna eller omplanering av finansieringen.

När det gäller genomförandet i allmänhet fortsatte man under 1998 med att, liksom under 1997, inhämta de förseningar som noterades i början av perioden. Såväl nationella program som gemenskapsinitiativ genomfördes i snabbare takt.

År 1998 utmärktes också av de konkreta förberedelserna av reformen av strukturfonderna inför programplaneringsperioden 2000–2006. Kommissionen lade i mars 1998 fram förslag till nya förordningar, som sedan diskuterades med de berörda europeiska institutionerna och medlemsstaterna och slutligen antogs av rådet den 21 juni 1999. Inom ramen för unionens övergripande budgetavtal beslöt stats- och regeringscheferna vid Europeiska rådet i Berlin att anslå 195 miljarder euro till strukturfonderna under perioden 2000–2006.

Det här informationsmaterialet innehåller:

- en översikt över viktiga händelser under 1998,
- uppgifter om vilka nya program som antagits,
- en utvärdering av hur strukturfondernas budget har utnyttjats,
- en sammanfattning av hur programmen framskrider,
- ett avsnitt om de lokala utvecklingsåtgärderna,
- huvuddragen i fondernas verksamhet i varje medlemsstat.

Belgien	8	Frankrike	11	Österrike	13
Danmark	8	Irland	11	Portugal	14
Tyskland	9	Italien	12	Finland	14
Grekland	10	Luxemburg	12	Sverige	15
Spanien	10	Nederländerna	13	Förenade kungariket	16

Översikt över 1998

Strukturfonderna

Unionens fyra strukturfonder är:

- Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF): stöd till mindre gynnade regioner (infrastruktur, produktiva investeringar, stöd till små och medelstora företag, lokal utveckling etc.).

- Europeiska socialfonden (ESF): sysselsättningsbefrämjande åtgärder (yrkesutbildning, anställningsstöd etc.).

- Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, utvecklingssektionen (EUGFJ): anpassning av jordbruksstrukturer och landsbygdsutveckling.

- Fonden för fiskets utveckling (FFU): strukturanpassning av fisket.

Prioriterade mål 1994–1999

- Mål 1: strukturanpassning av regioner som utvecklas långsammare.

- Mål 2: ekonomisk omställning i industriområden på tillbakagång.

- Mål 3: bekämpning av långtidsarbetslöshet, integrering i yrkeslivet av unga och personer hotade av utslutning från arbetsmarknaden.

- Mål 4: anpassning av arbetstagare till förändringar i industrin och produktionssystemen.

- Mål 5a: anpassning av jordbruks- och fiskestrukturer.

- Mål 5b: ekonomisk diversifiering av känsliga landsbygdsområden.

- Mål 6 (Finland och Sverige): strukturanpassning av glesbefolkade regioner.

Målen 1, 2, 5b och 6 begränsas geografiskt; målen 3, 4 och 5a kan omfatta hela unionen.

Mars

- Kommissionen antog förslagen till förordningar om strukturfonderna för perioden 2000–2006. Förslagen följde de riktlinjer som föreslagits i meddelandet "Agenda 2000" i juli 1997.
- Kommissionen antog ett meddelande om samstämmighet mellan regionalpolitik och konkurrenspolitik. Skälet till detta är att man konstaterat att åtgärderna på dessa två politiska områden ännu inte är helt samordnade (vilket bland annat visar sig i olika geografiska indelningar).
- Kommissionens interimrapport om uppföljningen av meddelandet "Att införliva jämställdheten mellan kvinnor och män i gemenskapens hela politik och i samtliga insatser". I denna första uppföljningsrapport informerade kommissionen om hur arbetet framskridit under åren 1996 och 1997, särskilt i fråga om sysselsättning, socialpolitik och strukturfonder.

Maj

- Kommissionen antog ett meddelande om samstämmighet mellan regionalpolitik, forskning, teknisk utveckling och innovation. Syftet med dokumentet var att fastställa vilka handlingslinjer på området FoTU och innovation som skulle kunna bidra till ekonomisk tillväxt i mindre gynnade regioner.

Juni

- Presentation vid Europeiska rådet i Cardiff av nationella åtgärdsplaner för sysselsättningen, det vill säga medlemsstaternas tolkningar av de riktlinjer som dragits upp i den europeiska sysselsättningsstrategin (november 1997). Dessa planer kommer efter hand att integreras i strukturfondernas åtgärder för att på så sätt bilda en övergripande referensram för åtgärder för mänskliga resurser.
- Vid Europeiska rådet i Cardiff begärde stats- och regeringscheferna att Europeiska kommissionen skulle finna sådana resurser som krävs för att stärka initiativet Peace.
- Vid det informella mötet mellan ministrarna som ansvarar för fysisk planering (Glasgow) uttryckte dessa återigen sin avsikt att presentera den definitiva versionen av ESDP (det europeiska projektet för fysisk utveckling) vid det informella rådsmötet i maj 1999, och kom överens om att den bör ge uttryck för
 - samtliga pågående nationella samrådsförfaranden och synpunkter från de europeiska institutionerna,
 - resultaten från de seminarier som anordnats av kommissionen om regional utvecklingsplanering i Europa.
 - de första resultaten från den serie av studier som kommissionen nyligen inledde om trender och utmaningar när det gäller regional utvecklingsplanering,
 - nya faktorer avseende territoriella konsekvenser av unionens framtida utvidgning.

September

- Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om samtliga förslag till förordningar om strukturfonderna och Sammanhållningsfonden samt instrumentet för strukturpolitik inför anslutningen (ISPA). Regionkommittén uttalade sig om förslagen till allmänna bestämmelser för strukturfonderna.

Oktober

- Kommissionen antog meddelandet "En verksamhetsplan för en hållbar utveckling av Europeiska unionens städer". I planen betonas fyra stora utmaningar: utveckla städernas roll i Europeiska unionen när det gäller att förbättra den ekonomiska konkurrenskraften och höja sysselsättningen, bekämpa social utslagning i stadsområdena, se till att stadsutvecklingen är miljövänlig, uppmuntra innovativa och flexibla beslutsprocesser.

November

- Ett forum för städerna i Wien (Österrike) ägnades åt utvecklingen av stadspolitiken i Europa och de utmaningar som Europeiska unionens städer står inför. Syftet var att forumet skulle fungera som katalysator för utvecklingen på dessa politiska områden i Europa.
- Parlamentet uttalade sig om förslagen till förordningar om allmänna bestämmelser för strukturfonderna samt om ERUF, ESF och Sammanhållningsfonden. Regionkommittén antog yttranden om samma dokument (med undantag för de allmänna bestämmelserna för vilka ett yttrande redan hade antagits) samt om förslagen om instrumentet för strukturpolitik inför anslutningen (ISPA).

December

- Europeiska rådet i Wien debatterade de allmänna riktlinjerna i Agenda 2000, dock utan att kunna dra några slutsatser beträffande Strukturfonderna.
- Vid samma rådsmöte framhövs ytterligare sysselsättningens betydelse i Europa, och ett ambitiöst program antogs för 1999. Där betonades framför allt behovet av indikatorer för bedömningen av hur de nationella handlingsplanerna för sysselsättning genomförs. Målet var att presentera en första utvärdering av planernas resultat i sysselsättningsrapporten 1999.
- Europeiska kommissionen antog ett förslag om en budgetomfördelning mellan gemenskapsinitiativen. Initiativet Peace tilldelades ytterligare 100 miljoner euro, som skall tas från vissa andra gemenskapsinitiativ.

Övriga finansiella instrument för ekonomisk och social sammanhållning

Vid sidan av strukturfonderna hjälper Sammanhållningsfonden (16 miljarder euro, 1993–1999) Grekland, Portugal, Spanien och Irland att förbereda sig inför den ekonomiska och monetära unionen, och den ger stöd på miljöområdet och till transeuropeiska transportnät.

Därutöver kan lån från bl.a. Europeiska investeringsbanken (EIB) beviljas för alla utvecklingsinsatser. De är till för att finansiera infrastrukturprojekt eller räntelättnader för nya eller utestående lån. Under 1998 investerades 16 miljarder euro, dvs. över två tredjedelar av EIB:s utlåning, i projekt i områden som är berättigade till stöd enligt strukturfondernas målen 1, 2, 5b och 6.

Programplanering

Strukturella åtgärder

På fältet omsätts de prioriterade utvecklingsmålen i program som föreslås av behöriga myndigheter i medlemsstaterna. Därför kallas dessa nationella program. Antingen godkänns de av kommissionen efter en överenskommelse om en gemenskapsstöddram (GSR), eller så ingår de från början i ett samlat programplaneringsdokument (SPD) om vilket kommissionen fattat beslut. De nationella programmen utgör ca 90% av strukturfondernas sammanlagda anslag (1994–1999).

Därutöver samfinansierar gemenskapen också andra program vars verksamhetsinriktning föreslås av Europeiska kommissionen. Då talar man om program på initiativ av gemenskapen, vilka utgör ca 9% av fondernas sammanlagda anslag (1994–1999).

Slutligen kan nyskapande åtgärder och pilotprojekt inledas på kommissionens initiativ, dock med begränsningen att de får ta högst ca 1% av strukturfondernas totala budget för hela perioden 1994–1999.

Finansiellt genomförande under 1998

Den utveckling som redan kunde iakttas under 1997 fortgick, nämligen att åtgärderna genomfördes i avsevärt snabbare takt. De förseningar som noterades i början av programplaneringsperioden inhämtades allt snabbare.

Under året gjordes åtaganden för 100% av de tillgängliga anslagen, och 100% av betalningsbemyndigandena betalades ut för alla mål sammanlagt. Detta betyder att insatserna på fältet påskyndas. Ett enda undantag: mål 5a-fiske (FFU:s insatser), som är det enda målet för vilket de tillgängliga åtagandebemyndigandena för året inte helt utnyttjades (med en utnyttjandegrad på 97% kan dock en tydlig ökning iaktas i jämförelse med 1997, då åtaganden gjordes endast för 36% av de totala tillgängliga anslagen) och för vilket betalningstakten avtog.

När det gäller gemenskapsinitiativen blev 1998 en avgörande vändpunkt för användningen av anslagen. I jämförelse med 1997 märktes en klar ökning avseende åtagandebemyndigandena. Från 61% under 1997 skedde en ökning till 93% under 1998, samtidigt som betalningsbemyndigandena ökade något (från 90% under 1997 till 93% under 1998).

Nya program 1998

Totalt antogs 25 nya åtgärder för de olika målen under 1998. De flesta berör mål 1 och vidtas huvudsakligen i Italien. Anmärkningsvärt är antagandet av SPD mål 4 för Förenade kungariket, som är en av de största stödmottagarna inom mål 4.

Samtidigt antogs också 29 nya program inom ramen för gemenskapsinitiativen. Till största delen berör dessa initiativet för små och medelstora företag (SMF), medan det ekonomiskt mest betydande är Interreg II-C-programmet för bekämpning av torkan i Spanien. Totalt uppgår gemenskapens insatser för 1998 till 264,1 miljoner euro.

Viktigt under år 1998 var också beslutet om en finansiell omfördelning mellan de olika initiativen, vilket ledde till att Peaceprogrammet (Nordirland) tilldelades ytterligare 100 miljoner euro medan bidragen till vissa gemenskapsinitiativ minskades i motsvarande grad.

Anslag som ännu ej betalats ut den 31 december 1998 (i miljoner euro)

	Totalt	ERUF	ESF	EUGFJ	FFU
Mål 1	19 262,04	12 330,80	3 932,97	2 687,81	310,47
Mål 2	3 700,27	3 100,47	599,80	-	-
Mål 3	2 621,37	-	2 621,37	-	-
Mål 4	540,21	-	540,21	-	-
Mål 5a	1 131,56	-	-	1 017,39	114,17
Mål 5b	1 136,22	495,75	168,93	471,54	-
Mål 6	171,23	76,59	32,76	61,27	0,62
Totalt	28 562,91	16 003,61	7 896,04	4 238,00	425,26
Gemenskapsinitiativ	4 194,64				
Övergångsåtgärder	600,08				
Bedrägeribekämpning	0,56				
Genomförande	2,63				
Totalt	33 360,83				

Summering av hur programmen framskridit sedan 1994

Sedan 1994 har strukturfondernas åtgärder genomförts genom inte mindre än 1 104 program i medlemsstaterna (605 inom de olika målen och 499 i form av gemenskapsinitiativ).

När det gäller de nationella programmen gjordes åtaganden för 80% av de sammanlagda bidragen och 61% betalades ut, vilket i stort motsvarar de ekonomiska prognoserna för perioden 1994–1999. Mål 1 (regioner med långsammare utveckling) och mål 3 (bekämpning av arbetslöshet och utslagning) genomfördes i störst utsträckning (framför allt åtgärder för ungdomar och långtidsarbetslösa inom ramen för mål 3). Observera att det är de minst välmående länderna i unionen, dvs. de största bidragmottagarna, som står för den högsta genomförandegraden (Spanien, Portugal, Irland, Grekland).

För gemenskapsinitiativen kan noteras att de förseningar som uppkommit i införande och genomförande mellan 1994 och 1997 fortfarande kraftigt försämrar den totala genomförandegraden, trots att resultaten för år 1998 var positiva.

I slutet av 1998 märktes en tydlig förbättring avseende genomförandet av gemenskapsinitiativen i jämförelse med 1997. Sammanlagt gjordes åtaganden för 72% av anslagen och 45% betalades ut. Förseningarna orsakades i allmänhet av att programmen godkändes sent eller att åtgärderna i vissa fall var mycket specialiserade och nyskapande (t.ex. partnerskap på lokal nivå eller gränsöverskridande samarbete mellan företag). I lägesrapporten om gemenskapsinitiativen, framtagna av kommissionen, drar man dock slutsatsen att de flesta programmen fram till slutet av 1999 kommer att ha gjort åtaganden på fältet för huvuddelen av de tillgängliga anslagen.

Fördelning

För programplaneringsperioden 1994–1999 har strukturfondernas hela budget, dvs. 160 miljarder euro (1997 års prisnivå) fördelats mellan olika mål, medlemsstater, regioner och program.

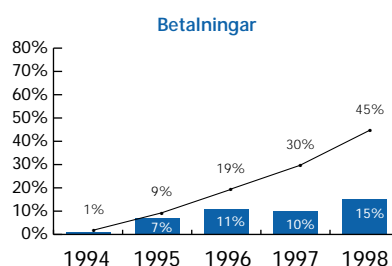
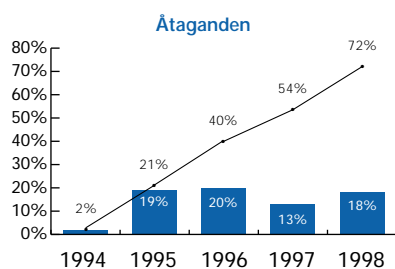
Åtaganden

Strukturfondernas budgetåtaganden 1994–1999 utnyttjas vartefter programmen antas och genomförs. I varje program ingår en finansieringsplan där de finansiella åtagandena är indelade i delbelopp: det första delbeloppet vid antagandet, de följande delbeloppen per år. För program som pågår i mindre än två år eller omfattar mindre än 40 miljoner euro, kan åtaganden göras för hela gemenskapsbidraget redan när programmet antas.

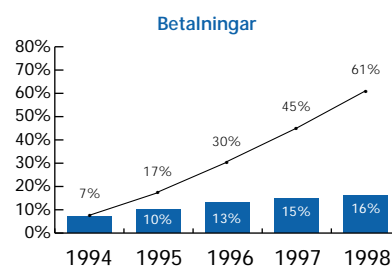
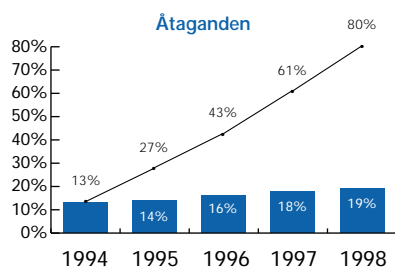
Utbetalningar

Utbetalningarna görs enligt budgetåtagandena vartefter programmet genomförs. Detta gör dem till ett intressant verktyg för att bedöma hur programmen faktiskt framskridit.

Gemenskapsinitiativ: utnyttjande av anslag mellan 1994 och 1998

GSR/SPD: utnyttjande av anslag mellan 1994 och 1998

Bildtext ■ % per år — % kumulerat

Europeiska sysselsättningsstrategin

Europeiska sysselsättningsstrategin lanserades vid Europeiska rådet i Luxemburg i november 1997 och inleddes i praktiken under 1998. Riktlinjerna för sysselsättning (1998) som antogs vid toppmötet var utgångspunkten för de nationella handlingsplaner för sysselsättningen som medlemsstaterna utarbetade under det första halvåret. I planerna omsatte varje medlemsstat de europeiska riktlinjerna för sysselsättning i nationell politik. Där beskrivs vidtagna åtgärder samt tillhörande budget och tidsplan.

Kommissionens analys av planerna tjänade som underlag vid Europeiska rådet i Cardiff i juni 1998. Den visade att det fortfarande finns betydande skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller sysselsättningsnivå och möjligheter att nå de mål som fastställts i riktlinjerna från Luxemburmötet. Emellertid visar den också att riktlinjerna bidragit till att sysselsättningspolitiken uppmärksammats i alla medlemsstater.

Utvärderingar: en oförändrad strategi

Under 1998 avslutades de halvtidsutvärderingar för målen 1, 2 och 6 som inleddes 1997. Utvärderingarna är särskilt viktiga, då de syftar till att beräkna i vilken utsträckning programmen genomförs i jämförelse med de ursprungliga målen, och i förekommande fall föreslås större eller mindre förändringar beroende på hur effektivt programmen utnyttjats. Överlag har omfördelningsbeloppen varierat kraftigt mellan programmen, men de justeringar som gjorts har inte påverkat de strategiska prioriteringarna för målen 1 och 6. För mål 2 har de strategiska riktlinjerna lagts om för vissa program samt prioriteringar och åtgärder omprövats.

På samma sätt avslutades en interimsvvärdering av ESF under 1998. Rekommendationerna i utvärderingens 115 rapporter berörde huvudsakligen en förbättring av uppföljningssystemen, en förstärkning av de nationella förvaltningarnas resurser och en bättre målinriktning för åtgärder för långtidsarbetslösa.

Avslutningsvis slutfördes under 1998 fyra tematiska utvärderingar (små och medelstora företag, FoTU, miljö, lika möjligheter inom ESF) och en övergripande utvärdering (partnerskap) som inleddes föregående år.

En rapport genomsyrad av temat lokal utveckling

Det övergripande temat i strukturfondernas årsrapport 1998 är den "lokala utvecklingen". Allmänt kan den lokala utvecklingen definieras som en utvecklingsprocess som bygger på ett tillvaratagande av lokala resurser, tack vare integrerade insatser från olika "aktörer på fältet". Genom att koncentrera sig på ett begränsat geografiskt område (t.ex. en stadsdel) kan man engagera lokalbefolkningen, som är fäst vid platsen, och dra nytta av deras gemensamma identitet, historia och kultur.

I motsats till det "uppifrån-och-ned-perspektiv" (beslut "uppifrån" påtvingas "nedåt") som under lång tid har dominerat utvecklingen, har den lokala metoden ett "nedifrån-och-opp-perspektiv" som bygger på de behov som uttrycks av de många "aktörerna på fältet" (företag, föreningar, offentliga organ, lokala förvaltningar och myndigheter osv.). Samverkan mellan dessa är metodens kärna. Ett antal talande exempel kan ges: ett program i Sverige för att återuppliva en by med industriell tradition genom samarbete mellan skolan, en turistorganisation och ett storföretag; ett program för lokal stads- och landsbygdsutveckling i Irland som bygger på det gemensamma arbetet i 38 lokala partnerskap och 33 föreningar som bedriver verksamhet med stor bredd på lokal nivå, t.ex. ger stöd till personer som vill starta företag, erbjuder arbetslösa vissa tjänster, stärker föreningarnas kapacitet att administrera sin egen verksamhet osv.

Naturligtvis omfattar alla strukturfonder, genom ett stort antal program och olika former av åtgärder, insatser för lokal utveckling. Dessa insatser uppskattas utgöra ca 10% av fondernas åtgärder under tidsperioden 1994–1999. I den siffran ingår åtgärder av flera slag. Exempelvis följande åtgärder kan nämnas:

- Utveckling av turistresurser som tar till vara de lokala möjligheterna:
 - I Oberösterreich har olika parter i turistnäringen anlagt "Eisenstrasse" (järnsväg) längs vilken ungefär 30 olika attraktioner med anknytning till den lokala malmbearbetningen erbjuds.
 - I Mecklenburg-Vorpommern (Tyskland) har en del av hamnen i Greifswald som inte längre används för fiske omvandlats till turistbadort.
 - I Provence-Alpes-Côte d'Azur (Frankrike) ges små avtynande bergsbyar ny kraft tack vare en modernisering av utrustning, inkvartering för turister och återupplivande av lokalt hantverk.
 - I regionen Centro i Portugal har ett program för tillvaratagande av historiska byar lett till att man nu arrangerar sightseeingturer dit.
- Bidrag till start av små och medelstora företag som ingår i den lokala ekonomin:
 - I Köpenhamn (Danmark) har projektet "Københavns Fisketorv" omvandlat fiskmarknaden till den främsta platsen för beredning och försäljning av fisk i denna del av landet.
 - I regionen Marche (Italien) har en anläggning för lagring av den lokala fiskeproduktionen och beredning av djupfrysta varor skapat 130 direkta och över 50 indirekta arbetstillfällen.
 - I Groningen-Drenthe (Nederländerna) räknar man med att utbyggnaden av Emmens zoo, landets näst största turistattraktion, skall leda till att direkta och indirekta arbetstillfällen skapas i anknytning till anläggningen.

- Målinriktade utbildningsinsatser:
 - I östra Makedonien (Grekland) innehåller den territoriella sysselsättningspakten Drama ett flertal yrkesutbildningsåtgärder inom traditionell mattillverkning.
 - I Nordirland handlar ett projekt finansierat av ESF om utbildning av ledare för mycket små företag i hantverksyrken, något som återigen verkar ha hög utvecklingspotential i landsbygdsområdena.
 - I Liège (Belgien) har universitet, arbetsgivarorganisationer och fackföreningar bildat en sammanslutning för att bedriva utbildningar till stöd för företag i omstrukturering eller för att stärka företags tekniska kompetens.
- Tillvaratagande av lokala jordbruks- och fiskeresurser:
 - I Luxemburg har en naturpark anlagts, vilket medfört nya marknader för regionala jordbruksprodukter och regional gastronomi, och ett museum för en levande landsbygd har inrättats.
 - I södra Österbotten (Finland) koncentrerar ett utvecklingsföretag sin verksamhet på marknadsföring av lokala jordbruksprodukter.

Territoriella sysselsättningspakter

De allra flesta handlingsplanerna för de 89 territoriella sysselsättningspakterna avslutades och godkändes av kommissionen under 1998.

Planerna kunde utarbetas tack vare tekniskt bistånd från gemenskapen (200 000 euro per pakt) och syftar till att inom ramen för ett brett lokalt partnerskap utveckla integrerade åtgärder för både utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden. För finansieringen utnyttjas strukturfondernas marginaler och resultatet av de årliga indexuppräknarna. Omorienteringen av fonderna ledde till att två nya verksamhetsprogram omfattande flera fonder utarbetades (Spanien och Italien). Bland åtgärderna utgör tillvaratagande av mänskliga resurser och utvecklingen av den inneboende potentialen över hälften av avsatta finansiella medel.

Programförloppen i medlemsstaterna

Ändringar/justeringar av nya program

Belgien

Mål 1. Årsbeloppen lades om på jordbruksområdet och resultatet från indexregleringen fördelades (huvudsakligen till åtgärder för ekonomisk omställning och utveckling samt teknisk innovation och tillvaratagande av kulturarvet inom turismen).

Mål 5b. Ändringar gjordes i två regioners SPD. När det gäller åtgärder för att effektivisera jordbruksstrukturer omfördelades medel från federal till regional nivå till följd av att stödmekanismerna flyttats till regional nivå.

Gemenskapsinitiativ. Interreg II-C-programmet "storstadsområdet i nordväst" antogs. Ett Urban II-program till förmån för Mons-La Louvière godkändes (7 miljoner euro). Bidragen höjdes till initiativen Rechar II Limburg (1 miljon euro), Urban II Antwerpen (770 000 euro) och Retex Flandern (1 miljon euro). I Flandern överfördes medel från Adapt till Sysselsättning (2,1 miljoner euro).

Danmark

Mål 5b. Finansieringen har justerats och ytterligare tonvikt har lagts vid programmet för omställning av jordbruket, stöd till investeringar i små och medelstora företag, yrkes- och vidareutbildning samt infrastruktur för turistnäringen.

Gemenskapsinitiativ. Tio Adaptprojekt och fyra Sysselsättningsprojekt har antagits. För Pesca har 3,25 miljoner euro i nationella medel skjutits till för FFU.

Belgien

Mål 1. Tack vare ett effektivare genomförande har förseningen från tidigare år delvis kunnat tas igen. Stödåtgärder för företag tillsammans med åtgärder för att främja FoTU har gett framgång, och antalet nya arbetstillfällen som man räknat med inledningsvis har överträffats rejält (8 000 i stället för 5 000). Regionens attraktionskraft har stärkts genom att nya projekt för sanering av industrianläggningar har inletts. Vad gäller mänskliga resurser har ungefär 22 000 personer kunnat dra nytta av de utbildningsåtgärder som finansierats av ESF under 1998. På jordbruksområdet märks framför allt en fortsatt finansiering av projekt som är ovanliga för regionen (linberedning, tillämpad forskning om potatis osv.).

Mål 2. I området Meuse-Vesdre stärktes stödåtgärderna för produktiva investeringar och turismutveckling. För SPD Limburg och Turnhout godkände kommissionen en förlängning av betalningsperioden för programmen 1994–1996 fram till år 2000. För flera av ERUF-projekten har det visat sig att betalningarna inte kan begäras inom den tid som ursprungligen angivits.

Beträffande ESF har insatser påbörjats inom det samlade programplaneringsdokumentet (SPD) för Limburg och Turnhout, och man koncentrerar sig på utbildning av anställda på arbetsplatsen. I området Meuse-Vesdre prioriteras arbetskraftens kompetens. I området Aubagne, där stödet från ESF nästan utnyttjats fullt ut, har de ekonomiska bidragen använts till mänskliga resurser i lokala små och medelstora företag och främjande av teknisk innovation.

Målen 3 och 4. Under 1998 har sammanlagt ungefär 48 000 personer kunna dra fördel av de åtgärder som fått stöd enligt mål 3. Till största delen ingår dessa i de minst gynnade grupperna (unga utan utbildning, äldre arbetslösa eller långtidsarbetslösa). Enligt mål 4 har ca 18 000 anställda i små och medelstora företag under året utnyttjat utbildningsåtgärderna. Den flamländska gemenskapens program, som var avsevärt försenat, påskyndades märkbart.

Mål 5a. Inom jordbruket har stöd getts för bearbetning och saluföring av produkter till samma sektorer som förra året (Vallonien: potatis, frukt och grönsaker, kött och skogsbruk; Flandern: kött, ägg, fjäderfä, frukt och grönsaker). Inom fisket gjordes i första hand investeringar för beredning och saluföring av produkter.

Mål 5b. I Vallonien har programmet utan tvekan påskyndats och man har börjat inhämta tidigare förseningar. I Flandern däremot utförs de två programmen (Meetjesland och Westhoek) fortfarande i mycket långsam takt.

Gemenskapsinitiativ. Överlag gör initiativen för industriell omställning goda framsteg. Däremot är de nyskapande initiativen (SMF och Urban) fortfarande långsamma. I fråga om mänskliga resurser (Adapt, Sysselsättning) startade under 1998 den andra omgång projekt som valdes ut under 1997.

Danmark

Mål 2. Två nya program (Lolland och Nordjylland) som antogs 1997 startade under 1998 och de första utbetalningarna gjordes. Det verkar som om prognoserna för nya arbetstillfällen (600 respektive 2100) kommer att överträffas.

Målen 3 och 4. På det hela taget framskrider de två målen på tillfredsställande sätt. För mål 3 har åtaganden gjorts för ca 82% av stödet för perioden, och åtgärderna för de svagaste grupperna bland de arbetslösa har förstärkts (längre utbildningsperioder, åtgärder mot arbetslöshet bland kvinnor osv.). För mål 4 har riktlinjerna som ligger till grund för genomförandet omprövats och särskild tonvikt lagts på fem teman: arbetsorganisation, konsumentpolitik, internationalisering, miljö och koncentration.

Mål 5a. För att förbättra jordbruksstrukturernas effektivitet har jordbrukarna på 30 öar fått kompensationsbidrag från och med 1998 på upp till 250 000 euro per år. För stöd till bearbetning och saluföring av produkter godkändes sammanlagt 132 projekt i slutet av 1998, huvudsakligen inom köttsektorn. Inom fisket kunde de tydligaste framstegen (räknat i åtaganden) under 1998 konstateras inom vattenbruk och marknadsföringsåtgärder.

Mål 5b. Programmet framskred ganska långsamt i början av programplaneringen, men situationen förbättrades vartefter. I slutet av 1998 hade åtaganden gjorts för 57% av gemenskapsstödet och 49% betalats ut.

Gemenskapsinitiativ. De två Interreg II-C-programmen där Danmark deltar (Nordsjö- och Östersjöområdena) påbörjades på tillfredsställande sätt under 1998. Hur de pågående programmen fortskred varierade. Adapt, Sysselsättning, Urban hade till exempel en hög genomförandegrad, medan Leader och SMF fortfarande led av förseningar. Till de två senare gjordes inga utbetalningar under året.

Tyskland

Mål 1. Ungefär 29 000 projekt har finansierats av ERUF sedan 1994, vilket lett till att 122 000 arbetstillfällen skapats och 293 000 arbetstillfällen bevarats. När det gäller mänskliga resurser prioriterades under 1998 bekämpningen av arbetslösheten bland kvinnor. Samfinansieringen av en grundutbildning för missgynnade befolkningsgrupper var fortsatt hög. Ett mycket stort antal arbetstillfällen har gått förlorade på landsbygden (den ekonomiska omvandlingen i de nya delstaterna) och i programmet ges oinskränkt prioritet åt att bevara och skapa arbetstillfällen.

Mål 2. För perioden 1997–1999 bibehölls samma prioriteringar som för föregående period, dock med olika fokus. De fyra huvudinriktningarna är företagsutveckling (särskilt för små och medelstora företag), FoTU, utveckling av ekonomisk infrastruktur och miljöförbättrande åtgärder.

Målen 3 och 4. Regeringen meddelade att ett nytt program (1 023 miljoner euro) för 100 000 arbetslösa ungdomar skulle införas, vilket kommer att få samfinansiering på 300 miljoner euro enligt målen 1 och 3 från ESF. Medan tyngdpunkten tidigare har lagts på de långtidsarbetslösa, har ökningen av ungdomsarbetslösheten den senaste tiden och det växande antalet personer som lämnar skolan utan betyg lett till att resurserna styrs om (se marginalen). Under 1998 inleddes också efterhandsutvärderingen av gemenskapsstödrampen för mål 3. Fem territoriella sysselsättningspakter (Bayern, Berlin, Bremen, Hamburg, Niedersachsen) har godkänts och håller på att genomföras.

Mål 5a. Ca 50% av det totala anslaget för att förbättra jordbruksstrukturerna utnyttjades som kompensationsbidrag till jordbrukare. Inom fisket hade 63% av betalningarna i slutet av 1998 överförts till de slutliga stödmottagarna och vissa investeringar som planerats för 1999 redan påbörjats.

Mål 5b. Programmen framskred som planerat (förutom i Saarland och Nordrhein-Westfalen där det gick något långsammare) med högre åtagande- och betalningsgrad i slutet av 1998 än gemenskapens genomsnitt.

Gemenskapsinitiativ. Utvärderingar av en rad Interregprogram och andra gemenskapsinitiativ i de regioner som ingår i mål 1 (SMF, Resider, Rechar, Retex, Konver, Urban) inleddes. Gemenskapsinitiativen Sysselsättning, Adapt och Leader genomfördes på tillfredsställande sätt. Efter inledande svårigheter kan man iakta att Pesca påskyndades betydligt under 1998, vilket ger anledning att anta att programmet kommer att genomföras i sin helhet inom utsatt tid.

Tyskland

Mål 1. Bidragen från gemenskapsstödrampen höjdes med 153,8 miljoner euro efter att resultatet från indexregleringen fördelats.

Mål 2. Sista datumet för utbetalningar tillhörande den föregående perioden flyttades fram till 31/12/1999 (med undantag för Bremen, Bayern, Rheinland-Pfalz).

Mål 3. En ändring gjordes för att ungdomar skall kunna gå en förberedande utbildning samtidigt som de har en deltidsanställning.

Mål 4. Anslag på 15 miljoner omfördelades till de delstater som kommit längst.

Mål 5a. Ytterligare medel (42,7 miljoner euro) tilldelades åtgärder för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter.

Mål 5b. Ändringar gjordes huvudsakligen genom fördelning av resultatet av indexregleringen och överföring mellan åtgärder. När det gäller Hessen och Bayern förstärktes åtgärden "byutveckling" avsevärt.

Ändringar/justeringar av nya program

Grekland

Mål 1. Stödnivån höjdes för vissa program för att lindra konsekvenserna av drakmans devalvering, och anslag överfördes inom och mellan vissa program. Till verksamhetsprogrammet "vidareutbildning" överfördes anslag från verksamhetsprogrammen "social utslagning" och "grundutbildning". Till det senare överfördes också medel från ESF till ERUF. Verksamhetsprogrammet "jordbruk" fick ett tillskott på 80 miljoner euro.

Gemenskapsinitiativ.

Ytterligare 18,7 miljoner euro för Leader II.

Spanien

Mål 1. Tre flerregionsprogram ("infrastruktur för gas", "teknik och innovation", "tekniskt utvärderingsstöd") och ett regionalt program (SMF Sevilla) antogs. På området landsbygdsutveckling omfördelades vissa anslag och resultatet av indexregleringen mellan olika program. Omfördelningen gynnade främst verksamhetsprogrammet "livsmedelsindustri och strukturåtgärder för jordbruket" (ytterligare anslag på 144 miljoner euro).

Mål 2. Två regionala verksamhetsprogram (Madrid och Baskien) och ett verksamhetsprogram för flera regioner finansierat av ESF antogs, motsvarande en samfinansiering från strukturfonderna på 633,2 miljoner euro.

Mål 3. Regionala program: De som kommit längst (Katalonien, Navarra, Baskien, Rioja) tilldelades resultatet av indexregleringen.

Mål 5b. Samtliga SPD ändrades och för vissa regioner överfördes medel mellan fonderna (från ESF till ERUF för Aragonien, Balearerna och Madrid; från EUGJF-utveckling till ERUF för Baskien).

Grekland

Mål 1. Den mest utmärkande händelsen under 1998 var att programmen genomfördes i avsevärt högre takt, vilket gjorde att åtaganden och betalningar uppgick till 82% respektive 61% av anslagen.

Det kan konstateras att verksamhetsprogrammet för posttjänster, som blockerades 1997, kunde starta igen under 1998, medan man var tvungen att tillfälligt stoppa verksamhetsprogrammet för telekommunikationer, på grund av att ett visst antal gemenskapsdirektiv inte hade införlivats av de grekiska myndigheterna.

De flesta av de övriga programmen framskred på tillfredsställande sätt.

Verksamhetsprogrammet för jordbruk är praktiskt taget avslutat. På fiskeområdet gjorde den nya programplaneringen det möjligt att betala ut hela den del som var avsedd för räkenskapsåret 1997.

Gemenskapsinitiativ. De 177 projekt som 1997 valdes ut inom ramen för initiativet Sysselsättning påbörjades under 1998. Vidare startade 114 Adaptprojekt. Värt att notera är att många små och medelstora företag deltog i Adaptprojekten, vilket också var ett av målen med initiativet. Genomförandet av Leader var försenat, huvudsakligen på grund av förvaltningsproblem. Inom Pesca hade endast 0,6% av det totala stödet betalats ut under 1998; arbetet med en ny programplanering har inletts för att lösa problemet.

Spanien

Mål 1. I slutet av 1998 hade de mest dynamiska regionerna gjort åtaganden för 100% av anslagen för perioden (Kanarieöarna, Andalusien, Ceuta och Melilla) och nått en betalningsgrad som översteg 75% (Ceuta, Kastilien-La Mancha, Kanarieöarna). I fråga om mänskliga resurser kan noteras att rekommendationerna från halvtidsutvärderingen genomfördes och en ny utvärdering för perioden 1996–1998 dessutom påbörjades, vars resultat kommer att ligga till grund för nästa programplaneringsperiod. På fiskeområdet betalades ca 60% av det totala programplaneringsbeloppet ut till de slutliga stödmottagarna.

Mål 2. Inom de nya programmen (se marginalen) hade redan åtaganden gjorts för 60–67% och betalningsnivån motsvarar genomsnittet i gemenskapen. På området mänskliga resurser påbörjades under 1998 alla program som antogs 1997.

Målen 3 och 4. För mål 3 har man bibehållit uppdelningen i två huvudinriktningar och således ägnat den större delen av resurserna åt arbetsmarknadsintegrering av unga och bekämpning av arbetslösheten. Bland de program som omfattar flera regioner har framför allt nya resurser tillskjutits till åtgärder för att inbegripa ungdomar i INEM:s verksamhetsprogram (motsvarigheten till Arbetsmarknadsstyrelsen). Tack vare dessa finansierades också nya aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder, vilket planerats inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategin. För mål 4 reviderades listan över prioriterade åtgärder för företagsutbildning, och den omfattar nu 38 nya åtgärds paket, medan 116 andra har tagits bort. Detta bör leda till att resurserna utnyttjas på ett mer ändamålsenligt sätt.

Mål 5a. På jordbruksområdet bibehölls under 1998 taktens i genomförandet av det samlade programplaneringsdokumentet för bearbetning och saluföring av produkter. Sammanlagt godkändes 1 049 projekt för perioden 1994–1998 och över 85% av investeringarna berörde sektorerna kött, frukt och grönsaker, vin och mjölk. På fiskeområdet genomförs fortfarande programmet på tillfredsställande sätt (66% av totalbeloppet hade utnyttjats av de slutliga stödmottagarna i slutet av år 1998).

Mål 5b. Överlag är genomförandegraden högre än genomsnittet i gemenskapen: åtaganden hade gjorts för 73% av anslagen och 65% betalats ut i slutet av 1998. Enligt den utvärderingsstudie som gjordes 1997 hade mer än 33 000 nya arbetstillfällen skapats under hela perioden.

Gemenskapsinitiativ. Utöver flera antagna program (se marginalen) valdes beträffande mänskliga resurser 689 projekt ut inom gemenskapsinitiativet Sysselsättning och 189 inom Adapt. För Leader II blev år 1998 en mycket aktiv period: i slutet av året hade, till förmån för de slutliga stödmottagarna, åtaganden gjorts för mer än 70% av den totala kostnaden för de olika programmen. Pesca lider av vissa förseningar.

Frankrike

Mål 1. För alla sex SPD hade i slutet av 1998 åtaganden endast gjorts för 63% av medlen; de största förseningarna iaktogs på Martinique och Guadeloupe. För just dessa två regioner kan dock konstateras att jordbruksåtgärderna genomförts i snabbare takt. När det gäller fisket är omfördelningar under handläggning eller redan godkända, som i fallen Guadeloupe, Guyana, Martinique, Korsika och Réunion.

Mål 2. Man avslutade 19 SPD för 1994–1996, utan att de beviljade anslagen utnyttjats helt. För 21 SPD och verksamhetsprogram för den aktuella perioden var situationen bekymmersam, då åtagandena i slutet av 1998 uppgick till 57% och utbetalningarna till 10% av de totala anslagen. Förseningarna är därför betydande.

Målen 3 och 4. För mål 3 togs en ny programplanering fram, vilket är en del av en närmare koppling mellan ESF och den europeiska sysselsättningsstrategin (förstärkning av stödåtgärder för arbetssökande, ökat antal platser i företag med inslussningsverksamhet för arbetslösa och ökat stöd per plats). Genomförandet av budgeten för mål 4 visade under 1998 en fortsatt förbättring från 1997. Analysen av innehållet i de ärenden som lades fram under 1998 visar att antalet förebyggande åtgärder avseende kompetensbehov ökat avsevärt.

Mål 5a. Bland åtgärderna för att förbättra jordbruksstrukturernas effektivitet ökade startstödet till unga jordbrukare. För bearbetning och saluföring av produkter gick över 80% av det totala åtagandebeloppet till investeringar inom sektorerna kött, frukt och grönsaker, mjölkprodukter samt ägg och fjäderfå. Framstegen på fiskeområdet gjorde åtaganden möjliga för 1998, även om det fanns stora skillnader mellan de olika åtgärderna. Nya programplaneringar som tar hänsyn till utvecklingen av gemenskapens regler (förbud mot fiske med drivgarn) väntas.

Mål 5b. Inom de 18 regionala programmen gjordes avsevärda framsteg under 1998; endast ett regionalt program uppvisade en avgörande försening (Pyrenéerna och Centralmassivet). Det nationella programmet för tekniskt stöd försenades också, eftersom det godkändes sent. Överlag hade dock Frankrike en genomförandegrad som låg över gemenskapens genomsnitt för hela mål 5b. På grundval av utvärderingsrapporterna föreslogs ett flertal ändringar i vissa regioner så att uppsatta utvecklingsmål lättare skall kunna nås.

Gemenskapsinitiativ. Flera av gemenskapsinitiativen drogs fortfarande med förseningar i genomförandet. Detta gällde dock inte Konver, Rechar, Resider, Leader II och Sysselsättning. Stödmottagarna på området mänskliga resurser, där innovation, gränsöverskridande erfarenhetsutbyten och spridning av lämpliga metoder prioriteras, uppskattas till 80 000 och 108 000 personer inom gemenskapsinitiativen Sysselsättning och Adapt.

Irland

Mål 1. I allmänhet fortskred programmen på ett tillfredsställande sätt och anslagen utnyttjades i klart högre grad än genomsnittligt i gemenskapen. När det gäller mänskliga resurser och utbildning för arbetslösa ökade antalet praktikplatser oavbrutet (man nådde målet 1 260 praktikplatser). I utbildningar för långtidsarbetslösa deltog 39 000 personer. På jordbruksområdet hade i slutet av 1998 åtaganden gjorts för nästan alla anslag från EUGFJ-utveckling, och programmet fortskred på ett tillfredsställande sätt inom fiskesektorn.

Gemenskapsinitiativ. Här fortskred programmen också tillfredsställande. Därför har de irländska gemenskapsinitiativen inte berörts av den anslagsomfördelning som skedde under 1998. För gemenskapsinitiativet Sysselsättning hade 127 projekt från den andra etappen genomförts i början av 1998 jämte 34 nya projekt inom Adapt. Trots kvarstående förseningar påskyndades under 1998 det finansiella genomförandet av Leader II. Pesca genomfördes i tillräcklig utsträckning, och mer än 65% av betalningarna nådde de slutliga stödmottagarna.

Gemenskapsinitiativ. Urban II-programmet (77,3 miljoner euro), som innebär insatser för tolv spanska städer, och tre Interreg II-C-program, nämligen ett program Spanien/Frankrike/Italien/Grekland (14,5 miljoner euro), ett program Spanien/Portugal/Frankrike (5,2 miljoner euro) och ett program för bekämpning av torkan (107,7 miljoner euro) antogs. Därutöver antogs sju mindre regionala program inom ramen för gemenskapsinitiativet SMF, där den totala samfinansieringen uppgick till 1,7 miljoner euro.

Frankrike

Mål 1. Programmen omfördelades avseende Guadeloupe, franska Hainaut, Martinique och Guyana.

Mål 5a. Stöd till bearbetning och saluföring av jordbruks- och skogsbruksprodukter: tilldelning av ytterligare anslag från EUGFJ (höjning från 259 till 278 miljoner euro).

Gemenskapsinitiativ. Ett flertal ändringar gjordes (Regis, Leader II, Pesca) för att komma till rätta med svårigheterna med utnyttjandet av anslagen. När det gäller Pesca ledde en ny programplanering till tre nya åtgärder.

Irland

Mål 1. Vissa projekt har fått sina anslag helt ("Waste to energy") eller delvis (LUAS-projektet för en tunnelbana i centrala Dublin, från 150 till 15 miljoner euro) indragna. På området mänskliga resurser kan en ökning i utbildningsutbudet noteras. Målgruppen är ungdomar utan utbildning, resande och arbetslösa. Ytterligare anslag från ESF för anpassning till industriella förändringar avsattes också.

Ändringar/justeringar av nya program

Italien

Mål 1. Fyra nya verksamhetsprogram (avseende de territoriella sysselsättningspakterna, ökad säkerhet på produktionsanläggningar och industriområden i södra Italien, ett program för tekniskt stöd) och elva globala stöd antogs.

Mål 5a. Bidraget från EUGFJ-utveckling höjdes. Ett program omfattande 2,9 miljarder euro från EUGFJ antogs för regionen Abruzzo och ett flertal programändringar gjordes för att ta hänsyn till hur åtgärderna framskrider på fältet.

Mål 5b. Anslagen från gemenskapen höjdes (495,77 miljarder euro) på grund av den jordbävning som 1997 drabbade regionerna Marche och Umbrien.

Gemenskapsinitiativ. Två nya Interreg II-C-program (västra Medelhavet-latinska Alperna och ett program för att motarbeta översvämningar mellan Frankrike och Italien) och, inom ramen för gemenskapsinitiativet SMF, tre mindre insatser motsvarande totalt 1,3 miljarder euro antogs. En del av medlen för Retex (17,024 miljarder euro), Resider II (20,780 miljarder euro), SMF (16,841 miljarder euro) och Konver (39,128 miljarder euro) överfördes till SPD 5b för regionerna Marche och Umbrien. Man beslutade också om en omfattande ändring i programplaneringen av Pesca i slutet av året.

Italien

Mål 1. År 1998 präglades framför allt av att de återstående anslagen tilldelades och att halvtidsutvärderingen slutfördes.

Resursomfördelningen hade tre mål: solidaritet med regionerna Umbrien och Marche, som drabbades av jordbävning 1997, förstärkning av de mest effektiva programmen och en satsning på vissa "strategiska" prioriteringar (särskilt nya arbetstillfällen). Systemet för "förstärkt uppföljning" infördes från och med 1997 och verkar ha gett goda resultat: i slutet av 1998 hade förseningen avseende åtagandena till stor del inhämtats och genomförandet på fältet nådde den nivå (55%) som fastställdes som mål i början av året. Inom fiskesektorn var emellertid betalningsnivån fortfarande lägre än de uppsatta målen.

Mål 2. Den 31 december 1998 var den sista dagen för betalningar för perioden 1994–1996. Sammanlagt nådde sju regioner utgiftsnivåer på mellan 80 och 100%, medan fyra (Latium, Marche, Umbrien, Venetien) låg kvar på under 80%. Med avseende på den aktuella perioden har de italienska myndigheterna bekräftat att de vill ha bättre kontroll på hur programmen fortskrider.

Målen 3 och 4. För mål 3 sökte man en mer nyskapande metod och gav ekonomiskt stöd från ESF till alla pilotprojekt som ingick i den nationella handlingsplanen för sysselsättningen. Urvalskriterierna för åtgärderna har ändrats så att ungdomar och vuxna som hotas av långtidsarbetslöshet lättare skall kunna delta. Trots att genomförandet stabiliserades för mål 4 under 1998 inhämtades inte den försening som uppkom i början av perioden.

Mål 5a. På jordbruksområdet gick den största delen av utgifterna för bearbetning och saluföring av produkter till sektorerna kött, mjölk och mjölkprodukter samt vin. På fiskeområdet iaktogs ett ökat tempo i genomförandet, som ändå var mindre omfattande än förväntat.

Mål 5b. Programmen genomfördes betydligt snabbare under 1998 och utöver förändringarna i samband med överföringen av anslag till regionerna Marche och Umbrien (se marginalen) gjordes inga större förändringar.

Gemenskapsinitiativ. Avsevärda förseningar kan noteras i genomförandet av Pesca och, i något mindre utsträckning, i Interreg II-A (i genomsnitt gjordes åtaganden och betalningar för ca 50% respektive 30%). Däremot framskred Urbanprogrammet i märkbart högre takt, och när det gäller Leader II avslutade samtliga italienska regioner förfarandena för urval av lokala åtgärdsgrupper. Avseende mänskliga resurser riktade Italien in en stor del av verksamheten på att genomföra projekt inom Sysselsättning och Adapt. Arbetsmarknadsministeriet anordnade regelbundet seminarier för att informera projektens initiativtagare.

Luxemburg

Mål 2. Åtgärderna för att främja användningen av ny miljövänlig teknik har mött vissa svårigheter. Däremot kan understrykas att en fördjupad analys om outnyttjad industrimark slutfördes under året och att många nyskapande initiativ fullföljts inom området mänskliga resurser.

Målen 3 och 4. Luxemburg utmärktes fortfarande av en betydande och kontinuerlig sysselsättningsökning. Uppmärksammas bör ett nyskapande projekt, framlagt av en stiftelse, för att integrera personer med funktionshinder med hjälp av en utlärningsmetod baserad på piktogram.

Mål 5a. Mellan 1994 och 1998 gjorde Luxemburg åtaganden motsvarande 2,560 miljarder euro, dvs. 50% av finansieringsplanen, för 15 investeringar, varav 14 inom vinsektorn och 1 inom potatissektorn. Inom fiskesektorn brottades den enda stödmottagaren fortfarande med omfattande tekniska svårigheter och investeringarna var därmed mycket begränsade.

Mål 5b. Efter förseningar i genomförandet kunde i slutet av 1998 ganska tillfredsställande framsteg konstateras, då åtaganden gjordes för 66% och betalningar för 45% av anslagen.

Gemenskapsinitiativ. Trots vissa svårigheter på institutionell och administrativ nivå fortskred initiativen Sysselsättning, Adapt och Leader II på tillfredsställande sätt.

Nederländerna

Mål 1. Mätt i form av finansiellt genomförande framskrider programmet på ett relativt tillfredsställande sätt, även om andelen åtaganden är lägre än genomsnittet i gemenskapen. Två åtgärder, APR Flevoland (sysselsättningsåtgärd) och RTP (Regional Technology Policy), inleddes under 1998. Den första syftar till att stärka de små och medelstora företagens konkurrenskraft genom att subventionera alla nya arbetstillfällen. Målet är att skapa 7 800 arbetstillfällen (i slutet av 1998 hade 65% av detta antal nåtts). Den andra åtgärden stöder bland annat utveckling av know-how och nya produkter samt förberedelser inför informationssamhället.

Mål 2. De SPD som antogs 1997 förtföljdes, även om mycket få åtaganden gjordes under 1998 (endast för SPD Arnhem-Nijmegen gjordes nya åtaganden). För två SPD (Groningen-Drenthe och södra Limburg) noterades inga betalningar under 1998. Detta gör att genomförandet sammanlagt ligger märkbart under gemenskapens genomsnitt.

Målen 3 och 4. För mål 3 har den preliminära budgeten utnyttjats till 80%. Vad gäller mål 4 har ett flertal projekt inletts tack vare branschorganisationer som initierat och organiserat utbildningsprogram. Urvalskriterierna ger numera företräde åt projekt som syftar till att förbättra kompetensen hos anställda i små och medelstora företag.

Mål 5a. På jordbruksområdet gjordes 1998 några ändringar avseende åtgärderna för att förbättra jordbruksstrukturernas effektivitet (överföring av medel) och åtgärderna för förbättrad bearbetning och saluföring av produkter (se marginalen). På fiskeområdet var läget fortfarande bekymmersamt: varken åtaganden eller utbetalningar gjordes.

Mål 5b. Genomförandet av programmen fortskred utan större svårigheter, med undantag för regionerna Friesland och Groningen-Drenthe där situationen ännu inte var tillfredsställande. Åtaganden hade i slutet av 1998 gjorts för 50% och utbetalningar för 41% av de sammanlagda anslagen, vilket är betydligt lägre än genomsnittet i gemenskapen.

Gemenskapsinitiativ. För gemenskapsinitiativen för industriell omställning (Resider II, Konver, Retex) registrerades en tillfredsställande andel åtaganden, medan utbetalningarna minskade tydligt. Så var också fallet med Urban som visade en otillräcklig andel utbetalningar (30%, mot 100% för åtagandena). Endast Rotterdamprogrammet framskred på tillfredsställande sätt (80% av anslagen hade utbetalats i slutet 1998). Alla de 110 sysselsättningsprojekten som valdes ut 1997 startade. Leader II genomfördes som planerat. Däremot genomfördes Adapt fortfarande relativt långsamt, och när det gäller Pescaprogrammet hade endast en fjärdedel genomförts i slutet av 1998.

Österrike

Mål 1. Programmet genomfördes i fortsatt god takt (en tredjedel av periodens utbetalningar gjordes redan under år 1998). Framför allt åtgärder för turism och FoTU bidrog till att öka tempot i genomförandet. En ny åtgärd ("Existenzgründungsinitiative") infördes för att påskynda företagsstarter och knyta storföretag till den lokala ekonomin. I slutet av året hade 2 100 arbetstillfällen skapats och mer än 5 800 arbetstillfällen bibehållits. Därutöver hade över 6 000 personer deltagit i utbildningar som samfinansierats av ESF.

Mål 2. De fyra programmen framskred på tillfredsställande sätt. Åtgärderna för produktiva investeringar och direkt företagsstöd gick snabbast framåt. Däremot stötte åtgärderna för turism, innovation och tekniköverföring samt företagsrådgivning på svårigheter. Flera åtgärder vidtog för att anslagen skall kunna utnyttjas bättre.

Målen 3 och 4. Avseende mål 3 fortskred programmet på tillfredsställande sätt. Under det första halvåret deltog mer än 32 000 personer i olika åtgärder. Programmet enligt mål 4 hade ett klart försprång i jämförelse med genomsnittet i gemenskapen. Antalet stödmottagare inom åtgärderna uppgick den 30 juni 1998 till 32 600 personer.

Mål 5a. Över 99 000 jordbrukare hade redan mottagit kompensationsbidrag. För stöd till bearbetning och saluföring av produkter hade 426 projekt godkänts i slutet av 1998. På fiskeområdet fortskred programmet enligt planerna.

Luxemburg

Mål 5b. Anslagen omfördelades mellan olika åtgärder inom ERUF, ESF och EUGFJ samt överfördes från ERUF till EUGFJ.

Gemenskapsinitiativ. Interreg II-C-programmet "storstadsområdet i nordvästra Europa" antogs. Leader II: Övervakningskommittén godkände en ny inriktning av de två åtgärderna "nyskapande investeringar i SMF" och "uppmuntran till distansarbete på landsbygden" för att förstärka åtgärdernas prägel av pilotprojekt.

Nederländerna

Mål 1. Stödet till sysselsättningsplanen ("Job Employment Scheme") förstärktes (11,9 miljoner euro).

Mål 5a. En överföring på 20 miljoner euro gjordes till SPD "bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter" för att förbättra hygienin inom köttsektorn (en ny åtgärd tillkom och vissa kriterier ändrades för att de mindre enheterna också skall nås).

Gemenskapsinitiativ. Interreg II-C-programmet "storstadsområdet i nordvästra Europa" antogs. Nära 2 miljoner euro överfördes från Adapt till Sysselsättning.

Österrike

Mål 5b. Flera förslag antogs om överföring av anslag till två slags åtgärder: modernisering av produktionsverktyg och upprätthållande av en hållbar infrastruktur.

Gemenskapsinitiativ. En överföring på 1,2 miljoner euro gjordes från Rechar, Resider och SMF till Peaceinitiativet. Vissa Adapt- och Sysselsättningsprojekt har tilldelats en kompletterande budget i och med att resultatet från indexregleringen fördelades.

Ändringar/justeringar av nya program

Portugal

Mål 1. Programmet "en bas för kunskaper och innovation" (16,5 miljoner euro), programmet "främjande av regional utvecklingspotential" (10 miljoner euro) och programmet för Madeira (5 miljoner euro) förstärktes ekonomiskt. Detta möjliggjordes genom nedskärningar i programmen "yrkesutbildning och sysselsättning" (20,65 miljoner euro), "modernisering av den ekonomiska strukturen" (8,5 miljoner euro) och programmet för tekniskt stöd (2 miljoner euro). När det gäller jordbruk och landsbygdsutveckling fick programmen för Azorerna och Madeira ytterligare 10 respektive 4,5 miljoner. Dessutom tilldelades programmet för Azorerna ytterligare 16,38 miljoner euro för en samfinansiering av återuppbyggnadsarbetet i de byar som drabbades av jordbävning i juli 1998.

Gemenskapsinitiativ. Interreg II-C-programmet "den kontinentala diagonalen", som också berör Portugal, antogs (5,152 miljoner euro, varav 1,150 miljoner till Portugal). Kommissionen föreslog att anslagen till gemenskapsinitiativet SMF minskas med 21,8 miljoner euro och att anslagen till Regis ökas med 15 miljoner euro (avsedda för Azorerna och Madeira). Sammanlagt minskas anslagen till gemenskapsinitiativen med 6,8 miljoner euro.

Finland

Mål 5a. Anslagen till åtgärder för bearbetning och saluföring av jordbruks- och skogsbruksprodukter minskades (13 miljoner euro).

Mål 5b. Anslag fördes över mellan olika åtgärder: dels till sysselsättningsbefrämjande åtgärder och unga företag (för åtta av de fjorton stödberättigade områdena), dels till främjande av landsbygdsutveckling (för de sex övriga områdena).

Mål 5b. Genomförandenivån motsvarade genomsnittet i gemenskapen. Liksom under föregående år granskades de i Österrike relativt höga utgifterna för tekniskt stöd noggrant av samtliga ministerier och de tre berörda fonderna.

Gemenskapsinitiativ. När det gäller Interreg II-A "yttre gränser" (Ungern, Tjeckien, Slovakien, Slovenien) gjordes betydande framsteg i form av införande av gemensamma gränsöverskridande strukturer (Euregio). Två förslagsinfordringar för gränsöverskridande projekt utfärdades inom ramen för Interreg II-C "Cadses" (områdena Centrum, Donau, Adriatiska havet och Sydost). Inom två Urbanprogram (Wien och Graz) gjordes åtaganden för 100% av anslagen och utbetalningarna verkställdes i tillfredsställande grad. Flertalet av den första vågens Adapt- och Sysselsättningsprojekt avslutades (79 stycken), och Leader II-projekten (som framför allt främjar åtgärder för en hållbar utveckling på landsbygden) fortskred utan problem. Däremot framskred Rechar, Resider, Rextex och SMF fortfarande alltför långsamt.

Portugal

Mål 1. Kännetecknande för 1998 var att vissa insatser som hade försenats kunde genomföras på fältet, t.ex. åtgärder för "främjande av regional utvecklingspotential" och "social integration", och dessutom genomfördes systemet för stöd till handeln ("PROCOT"). I slutet av året hade åtaganden gjorts för 96% och utbetalningar för 72% av de totala anslagen för perioden, vilket är de bästa nivåerna som uppnåtts för mål 1. De sista investeringarna för projektet "Auto Europa" (anläggning av en bilfabrik) gjordes under 1998. Detta innebar 5 000 nya arbetstillfällen vid anläggningen och 3 171 arbetstillfällen hos underleverantörer.

Enligt halvtidsutvärderingen gjordes ändringar när det gäller insatser för mänskliga resurser i form av ytterligare anslag till vissa program genom att medel inom andra program som inte utnyttjats under 1997 fördes över (se marginalen). På fiskeområdet utnyttjades årsbeloppet för 1998 på det portugisiska fastlandet, och programmen för Madeira (åtaganden hade redan gjorts för årsbeloppet för 1999) och Azorerna (80% av årsbeloppet för 1998 hade betalats ut) förlöpte väl.

Gemenskapsinitiativ. I slutet av året hade åtaganden gjorts för 71% och utbetalningar för 50% av tillgängliga anslag, vilket är en högre andel utbetalningar än genomsnittet i gemenskapen. De gemenskapsinitiativ som stötte på flest svårigheter var SMF-programmen (endast 18% av åtagandena och 9% av utbetalningarna) Pesca, Urban och Sysselsättning. År 1998 avslutades också ett antal oberoende interimutvärderingar av flera program (Urban, Regis, Konver, Retex), som ledde till flera ändringar när det gällde innehåll och administrativa förfaranden för genomförandet.

Finland

Mål 2. Anmärkningsvärt på området mänskliga resurser är framför allt att "project facilitators" anställdes för att stödja blivande projektansvariga och främja större projekt mellan flera regioner och på så sätt underlätta åtgärdernas genomförande.

Målen 3 och 4. Enligt mål 3 har över 750 projekt genomförts sedan periodens början och 89 000 personer har dragit nytta av åtgärderna. Därmed har det mål som fastställdes i programmet redan uppnåtts till 96%. När det gäller mål 4 hade över 4 600 projekt påbörjats i slutet av 1998. Utbildningar startades för minska bristen på kvalificerad arbetskraft inom IT-branschen. Slutligen inleddes ett projekt för fastställande av goda metoder inom ESF:s projekt.

Mål 5a. I arbetet för att förbättra jordbruksstrukturernas effektivitet prioriterades kompensationsbidrag för naturbetingade svårigheter (90% av utgifterna). När det gäller åtgärder för bearbetning och saluföring av produkter hade myndigheterna den 31 oktober 1998 godkänt 151 projekt, varav det stora flertalet berörde sektorerna kött och mjölkprodukter. På fiskeområdet hade åtaganden gjorts för samtliga disponibla anslag redan i slutet av 1997. Då inga utbetalningar gjordes under 1998, låg betalningsandelen kvar på 80%.

Mål 5b. I slutet av 1998 hade åtaganden gjorts för 71% av anslagen och 41% betalats ut till de slutliga stödmottagarna. Sammanlagt har 63 000 arbetstillfällen skapats eller bibehållits och 7 700 projekt inletts. Projekten avser att stärka och bredda de små och medelstora

företagen, att skapa tjänster på landsbygden och att öka landsbygdsområdenas effektivitet. En betydande del av stödet satsas på att anpassa landsbygdsområdena till den gemensamma jordbrukspolitiken.

Mål 6. Redan nu har programmet påverkat sysselsättningen positivt: 10 300 nya arbetstillfällen har enligt beräkningarna skapats, att jämföra med målet på totalt 17 500. För mänskliga resurser överfördes vissa anslag till de mest framgångsrika åtgärderna (ungdomars möjligheter till anställning och långtidsarbetslösa). På jordbruksområdet kan dock iaktas att åtgärden för bildande av grupperingar av jordbruks- och trädgårdsproducenter fortfarande var försenad och att åtgärden för unga jordbrukare fortlöpte i långsammare takt.

Gemenskapsinitiativ. Interreg II-A-programmen längs med ryska gränsen och i samarbete med de baltiska staterna framskred på tillfredsställande sätt. Beroende på den ryska konjunkturen gick samarbetet lättare med de baltiska staterna. Medan Urbanprogrammen gick framåt i lagom takt, var gemenskapsinitiativen för SMF fortfarande kraftigt försenade. För Sysselsättning och Adapt flyttades tyngdpunkten från genomförandet av projekten till spridning av resultaten. Inom Leader II har de tio lokala åtgärdsgrupperna från etapp A ("erhållande av kvalifikationer") gått vidare till etapp B ("programmen för förnyelse av landsbygden").

Sverige

Mål 2. Programmen fortskred överlag på tillfredsställande sätt. Inom fyra av fem program gjordes åtaganden för hela anslaget och utbetalningar för mellan 71 och 74%, vilket ligger högt över genomsnittet i gemenskapen. Dock kan noteras att Bergslagenprogrammet (som ekonomiskt sett är det största) var försenat (åtaganden har gjorts för endast 39% av anslagen och 32% har betalats ut). Den optimistiska prognos för nya arbetstillfällen (21 000) som gjordes i början av perioden har redan överträffats med råge. Slutligen gjordes några mindre ändringar (anslagsöverföringar mellan åtgärder, sammanslagna åtgärder) i de flesta av programmen efter halvtidsutvärderingen.

Målen 3 och 4. Bägge målen framskred utan avbrott under 1998, med en tydlig ökning av antalet deltagare för mål 4. För mål 3 (som redan har över 143 000 stödmottagare) prioriterades spridningen av goda metoder, med insamling av information om en rad projekt, konferenser om arbetets resultat och publikationer som planeras utkomma inom kort.

Mål 5a. På jordbruksområdet låg genomförandegraden märkbart högre än gemenskapens genomsnitt. De flesta antagna projekten till stöd för produktion och saluföring av produkter berörde sektorerna kött och mjölkprodukter. På området förbättring av jordbruksstrukturernas effektivitet var de allra flesta anslagen under 1998 avsedda att stödja de mindre gynnade regionerna (14 miljoner av 18 miljoner euro). På fiskeområdet fanns i första hand intresse för förnyelse och modernisering av fiskeflottan, hamninfrastrukturen och beredningen av fiskeprodukter.

Mål 6. Efter en långsam start påskyndades programmets genomförande under 1998. Emellertid drogs ESF:s åtgärder fortfarande med en oroande försening, liksom åtgärderna för livsmedelsindustrin och stödet till unga jordbrukare. Överlag ligger andelen utnyttjade anslag på 59% för åtaganden och 38% för utbetalningar.

Gemenskapsinitiativen. Interreg II-A-programmen framskred i varierande takt; vissa var nästan avslutade ("inre Skandinavien", "Kvarken-Mittskandia", "skärgårdsregionen"), medan andra släpade efter (Nordkalottenprogrammet). I allmänhet framskred de svenska gemenskapsinitiativen i tillfredsställande tempo, även om vissa varit långsamma i starten eller antagits sent. Leader II-programmet gick in i ett operativt skede, då över 100 projekt inletts och ca 50% av anslagen använts. När det gäller Sysselsättning och Adapt prioriterades spridning och användning av projektresultat.

Sverige

Mål 5b. Ytterligare anslag på 3,5 miljoner euro tilldelades produktion och saluföring av jordbruks- och skogsbruksprodukter.

Gemenskapsinitiativ. En miljon euro överfördes från programmet "Nordkalotten" (Interreg II A) till Peace. Vidare medförde några mindre ändringar att åtgärder slogs samman eller att anslag fördes över mellan åtgärder.

Ändringar/justeringar av nya program

Förenade kungariket

Mål 1. Ändringar gjordes i SPD Merseyside (bland annat för lokal sysselsättning och jämställdhet mellan kvinnor och män). I SPD Highlands & Islands gjordes ändringar med avseende på bestämning av indikatorer, förstärkning av vissa åtgärder, överföringar mellan åtgärder, indexreglering av programmet eller en breddning av finansieringsområdet (i fråga om jordbruksutveckling).

Mål 5a. Till följd av minskade bidrag från EUGFJ (från 227 miljoner euro till 51 miljoner) får Förenade kungariket begränsa användningen av stödåtgärderna till produktion och saluföring av jordbruksprodukter till projekt som inkom för mars månads utgång 1996. Detta gäller endast England; i Skottland och Wales kan åtgärderna tillämpas fram till slutet av 1999.

Gemenskapsinitiativ. Interreg II-C-programmet "storstadsområdet i nordvästra Europa" antogs. Leader II: Programmet för tekniskt stöd för upprättande av nätverk (1,3 miljoner euro) antogs. Peace fick ett tillskott på 100 miljoner euro (80 miljoner för Nordirland, 20 för Irland). Från Adapt överfördes 16 miljoner euro till Sysselsättning.

Förenade kungariket

Mål 1. I Nordirland framskred programmet på tillfredsställande sätt och de mål som sattes upp inledningsvis bör kunna uppnås. Programmet har särskilt gett resultat när det gäller nya arbetstillfällen, forskning och utveckling samt informationssamhället. Endast delprogrammet "energi" gick mindre bra. De två övriga samlade programplaneringsdokumenten (Highlands & Islands, Merseyside) ändrades, med halvtidsutvärderingen som underlag (se marginalen). I det senare fallet kan man särskilt lägga märke till att en standarddefinition införts för begreppet "skapande av direkta arbetstillfällen" för att förbättra uppföljningen av nya arbetstillfällen. Ett stort projekt för att bygga ut Liverpools flygplats (33 miljoner euro) godkändes och bör kunna leda till att 700 nya arbetstillfällen skapas.

Mål 2. Antalet åtaganden för anslagen ökade under året (särskilt för det skotska programmet) och förbättringar kan också märkas avseende utbetalningarna. Strategier för företagsstöd antogs i alla regioner. Man stimulerade också strategier på områdena regional innovation, utbildningsinfrastruktur, företagsplantskolor och turism. Några större projekt presenterades för att godkännas av kommissionen: Glasgow Social Centre, Millenium Link (istandsättande av kanalen mellan Edinburgh och Glasgow), Baltic Flour Mill (konstcentrum i Gateshead) och Millenium Point (kulturcenter i Birmingham).

Målen 3 och 4. Mål 4-programmet lades fram av de brittiska myndigheterna i slutet av 1997 och antogs i mars 1998. Inom ramen för mål 3 infördes en ny strategi ("New Deal") för att hjälpa arbetslösa att åter komma in på arbetsmarknaden. Strategin består i att under en sexmånadersperiod erbjuda intensivt stöd och därefter antingen anställning i sex månader inom en ideell förening eller en utbildningsplats under högst tolv månader.

Mål 5a. Sedan periodens början har 7 000 jordbrukare fått kompensationsbidrag inom ramen för förbättring av jordbruksstrukturerna. Avseende stödåtgärderna för produktion och saluföring av produkter har projekt hittills godkänts huvudsakligen inom sektorerna frukt och grönsaker, kött, potatis och mjölk. På fiskeområdet genomfördes programmet i långsam takt under 1998, med undantag för uppläggning av fiskefartyg och investeringar i fiskberedning.

Mål 5b. Programmen framskred i skiftande tempo, då åtagandandelen spände mellan 40 och 75% av anslagen. Rent allmänt låg genomförandenivån något under genomsnittet i gemenskapen. Resurser från indexregleringen tilldelades de åtgärder vars genomförande överträffat prognoserna.

Gemenskapsinitiativ. Initiativen Rechar och Resider har fortsatt i tillfredsställande takt, medan Konver fortfarande dras med betydande förseningar. För Pesca förbättrades genomförandenivån betydligt när det gäller utbetalningarna. Vissa svårigheter kvarstår när det gäller genomförandet av gemenskapsinitiativet SMF, medan Leader II fortskrider i varierande tempo i de olika programmen (utbetalningsnivån ligger mellan 29% för England och 76% för Wales). I fråga om mänskliga resurser har en tredje förslagsinfordran utfärdats för inrättandet av ett "Företagsuniversitet" (110 projekt har valts ut).

